

Jaarverslag 2018

Dit jaarverslag is, tezamen met de jaarrekening, op 6 april 2019 voorgelegd aan de Ledenraad.

Inhoudsopgave

Voorwoord – Bert Berghoef	3
De bijenhouderij anno 2018	4
De vereniging anno 2018	4
Feiten & cijfers 2018.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Hoogtepunten 2018	5
De 7 hoofdthema's van de vereniging	6
1. Biodiversiteit.....	6
2. Kennisoverdracht	6
3. Bijengezondheid	7
4. De Imkerpraktijk	7
5. Internationale contacten	8
6. Communicatie	9
7. Ondersteuning achterban	10
Commissies en vrijwilligers	11
Ledenraad	12
Bestuur	12
Bureau	12

Voorwoord

Beste leden, imkers, collega's en belangstellenden,

Voor u ligt het jaarverslag over het jaar 2018.

Het is een jaar geweest waarin veel gebeurd is binnen de gelederen van onze vereniging, maar ook daarbuiten. Dit jaarverslag bevat vooral cijfers en korte notities, die die activiteiten raken. Er wordt ons vaak gevraagd wat nu de beleidslijn is voor de komende periode. Dat zal onder andere bepaald worden door de resultaten van de gesprekken die we gehad hebben met heel veel afdelingsbesturen tijdens het project "De NBV het land in". Door dit project willen we van elkaar weten wat de actuele thema's zijn en wat bepalend is voor de beleidslijn voor de nabije toekomst. De drie onderwerpen die op deze goed bezochte bijeenkomsten heel veel aandacht kregen, zijn:

1. Opleiding en educatie
2. Bijengezondheid
3. Biodiversiteit en biotoop

Dit project heeft de afstand die er lijkt te zijn tussen bestuur en afdelingen verkleind. Het heeft ons weer geleerd dat er veel kennis en kunde is binnen de afdelingen. Het was goed op deze wijze (opnieuw) met elkaar kennis te maken en in een prettige sfeer met elkaar van gedachten te wisselen.

In de inhoudsopgave kunt u zien dat we in dit jaarverslag onze huidige activiteiten benadrukken aan de hand van de zeven thema's. De zeven thema's zijn een weergave van de accenten die we in de huidige periode willen leggen op het bijhouden in deze tijd. Ze geven ook aan dat we op veel terreinen actief zijn en door de ontwikkelingen rond de bijenhouderij gestuurd worden in de keuzes die we maken. Zo werken we als bestuur en ledenraad, als vereniging aan een open en transparante vereniging.

Het is overigens het eerste volledige jaar dat we met deze gewijzigde bestuursstructuur werken. De agenda van de ledenraad wordt door de agendacommissie bepaald en bevat steeds de richting die we uit willen gaan. De leden van de ledenraad koppelen het in de vergadering besprokene weer terug aan de groep die ze vertegenwoordigen en op deze wijze aan de afdelingen.

Als voorzitter ben ik onder de indruk van activiteiten en betrokkenheid van allen die zich op de een of andere wijze bezighouden met zaken die in de afdelingen, commissies, ledenraad en bestuur en anderszins spelen. Ik dank u daarvoor en wens u veel inspiratie en energie bij het in stand houden en ontwikkelen van onze bijenhouderij in samenhang met de ons omringende natuur.

Bert Berghoef

De bijenhouderij anno 2018

Sinds de alarmerende berichten van honingbijensterfte eind vorig decennium, is de laatste jaren op verschillende fronten hard gewerkt om de omstandigheden voor bijen te verbeteren. Naast de diverse onderzoeken die gericht zijn op de weerbaarheid van honingbijen tegen de varroamijt wordt inmiddels dan ook op groeiende schaal aandacht gegeven aan het verbeteren van de drachtomstandigheden in Nederland. Verschillende organisaties, bedrijven en particulieren werken hard om de omstandigheden voor bijen te verbeteren. Het is positief dat de imkers in hun missie om Nederland bloemrijker te maken, gesteund worden.

Ongeveer tegelijk met het afnemen van de honingbijensterfte, is er ook veel aandacht gekomen voor de achteruitgang van (bestuivende) insecten in West Europa.

Hoewel dit voor ons als imkers geen volledig nieuw feit is, is er wel een nieuw geluid dat de honingbij niet langer als bedreigd of potentieel bedreigd wordt gezien, maar dat er bij sommigen een visie lijkt te ontstaan dat de honingbij kennelijk een bedreiging vormt voor de voedselvoorziening van solitaire bijen en hommels. We kunnen die opvatting betwisten, maar het is verstandig dat we ons tot deze veranderende omgeving verhouden. Vragen als; Hoe gaan wij hier landelijk en lokaal goed mee om? Hoe tonen wij aan dat we onderdeel zijn van de oplossing (het actief meewerken aan biodiversiteitsverbetering) in een gezamenlijk probleem (de afgenomen dracht in de laatste decennia)? Hoe maken we zichtbaar en meetbaar dat ons uitgangspunt is dat imkers zeer natuurbewust zijn en in het plaatsen van bijenkasten rekening houden met de draagkracht van hun omgeving verantwoord is? En hoe kunnen wij in dit vraagstuk zelf onze bijdrage blijven leveren? Het hield ons in 2018 nadrukkelijker dan eerst bezig.

Naast deze ontwikkelingen was 2018 in meer opzichten bijzonder. Na een milde winter waren er ijzige voorjaarsweken, gevolgd door een bijna ononderbroken droge zomer. Het meest opvallend was de enorm rijke bloei van de acacia. Deze drachtboom profiteerde optimaal van de warmte met als gevolg dat op grote schaal acaciahoning kon worden geoogst. Hier en daar eiste de droogte zijn tol voor de lindehoning. De opbrengst verschilde regionaal behoorlijk. Daarentegen werd de honingdauwhoning een typisch product van 2018. De lange nazomer gaf onze volken de tijd om langer op sterkte te blijven.

De vereniging anno 2018

Leden 7596 op 31 december 2017, 8001 leden op 31 december 2018 (+5%)

Opleidingen:

97 basiscursussen, ± 1100 cursisten
7 vervolgcursussen, ± 65 deelnemers

“Leraar Bijenteelt” gestart, 26 deelnemers
“Specialist koninginnenteelt” 19/23 geslaagd
“Bestuivingsimker” 11/17 geslaagd

Studiedagen

januari, Bestuivingsimkers (100 personen)
januari, Koninginnenteelt (190 personen)
3 maart, Praktijkbegeleidersdag (50 personen)
6 oktober, Lerarendag (65 personen)

“Ruimte voor honingbijen & andere bestuivende insecten”
Merkelbeek (65 personen)
Breda (78 personen)
Boskoop (115 personen)
Beilen (129 personen)

Landelijke Open Imkerijdagen 14 en 15 juli: ± 30.000 bezoekers, ± 230 deelnemende individuele imkers en/of verenigingen

<u>Website</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>		<u>2017</u>	<u>2018</u>
Bezoekers	234.582	295.588	gemiddelde duur van het bezoek	2:17	2:01
Via	2017	2018	Veelbezochte pagina's	2017	2018
Desktop/computer	124.190 (52%)	124.276 (42%)	LOI-pagina	19.787 (8,4%)	30.434 (10,3%)
Tablet	38.655 (17%)	49.158 (17%)	Basiscursus pagina	17.865 (7,6%)	26.814 (9,1%)
Smartphone	71.318 (30%)	120.506 (40%)	BijenBlog-pagina	18.089 (7,7%)	25.299 (8,6%)

Het aantal bezoekers van de website steeg aanzienlijk, waarbij meer de smartphone gebruikt werd en minder de computer. De afname van de gemiddelde tijd dat bezoekers op de website doorbrachten kan daarmee ook worden verklaard.

Hoogtepunten 2018

In 2018 zijn binnen de vereniging, zowel lokaal als landelijk, weer bijzonder veel zaken uitgevoerd in het belang van de aangesloten imkers. We lichten enkele bijzondere zaken toe die vanuit die vanuit de landelijke vereniging geïnitieerd, begeleid of mede uitgevoerd zijn:

Nationale Bijenstrategie

Na het actieprogramma Bijengezondheid is begin 2018 de [Nationale Bijenstrategie](#) gelanceerd. In deze strategie wordt, met een groeiende groep stakeholders (o.a. land- en tuinbouw, natuurorganisaties, onderwijsinstanties, groenbeheerders en diverse gemeenten) actief en doelgericht gewerkt aan het herstel van de bijenpopulatie in Nederland. De maatregelen en speerpunten zijn divers; van het bieden van meer passende nestgelegenheden van wilde bijen, diverse onderzoeken en het optimaliseren van dracht, tot het verbeteren van honingbijengezondheid, onder andere door goede imkeropleidingen.

Groenambassadeurs

Het eerste cursusjaar groenambassadeurs is gestart in het najaar van 2018. De cursus leidt imkers op om in het veld van de biodiversiteitsverbetering (lokaal, regionaal en zo nodig ook landelijk) een verbindende semi-professionele schakel te zijn die op kennis- en netwerkgebied een bijdraagt aan de verbetering van de omstandigheden van bestuivende insecten. Immers, in het land zijn vele initiatieven opgestart (en zullen nog opgestart worden) met bijzonder veel partners en gemeentes uit het veld. De cohesie, samenwerking en duurzaamheid van alle initiatieven is niet altijd optimaal. De kracht van de hertoe opgeleide imker zit in het verbinden van de initiatieven en het ondersteunen met kennis en ervaring om zaai- en beplantingsprojecten doelmatig (afgestemd op de lokale voedselbehoefte) en efficiënt (passend bij de lokale omstandigheden qua grond en ruimte) te laten zijn. In hun opleiding doen zij kennis op van de politieke verhoudingen en besluitvormingsprocessen. Zij krijgen zicht op relevante samenwerkingspartners en subsidiemogelijkheden, waardoor zij de weg kennen en de juiste partners en potjes weten aan te spreken. In 2019 zal de eerste groep zijn opleiding afronden. Lokale verenigingen en groepen kunnen een beroep doen op het groenambassadeursnetwerk.

Bijenteelopleidingen

In 2018 is opnieuw een grote groep cursisten toegetreden tot de basisopleiding. De vereniging is dankbaar en verheugd dat het ons lukt nog steeds een dergelijke grote groep onze hoogwaardige imkeropleiding te bieden. Niet iedere cursist besluit vervolgens tot het houden van honingbijen, maar de kennis over de bijen is hen voor het leven meegegeven. Ongeveer de helft van de cursisten wordt actief als imker en het grootste deel blijft verbonden aan de vereniging. Naast de basisopleiding, zijn de diverse specialistische opleidingen door vele imkers gevolgd. Deze mogelijkheid tot het verder specialiseren van de imkerkennis vergroot de kwaliteit van de Nederlandse imkerij nadrukkelijk.

Bijengezondheid

Bijengezondheid is bepalend voor de kwaliteit en vitaliteit van de Nederlandse imkerij. Op dit gebied gebeurde er veel binnen de vereniging. Niet alleen is veel werk verricht om te komen tot een dekkend netwerk van bijengezondheidscoördinatoren, de commissie heeft zich ook in de rechtsgang rond de kunstraatproblematiek volop ingezet.

NBV 't Land in

Het bestuur heeft in 2018 uitvoering gegeven aan het project "[NBV 't Land in](#)". In de drie bezoeken die in 2018 plaatsvonden, heeft het bestuur de lokale bestuurders bezocht om met elkaar te spreken over de zaken die regionaal en centraal spelen en af te stemmen in welke vorm en door welk gremium acties kunnen worden opgepakt. Begin 2019 volgen de laatste drie bezoeken, waarna dit project wordt afgerond met een rapportage aan de leden en de uitvoering van de bepaalde koers.

Verderop in dit verslag zult u deze onderwerpen nader uitgewerkt zien.

De 7 hoofdthema's van de vereniging

Begin van het jaar heeft het bestuur de [hoofdthema's](#) van de vereniging beschreven in 7 posters. Aan de hand van deze thema indeling, nemen wij u graag mee door het jaar 2018.

1. Biodiversiteit

Biodiversiteit en dan specifiek de kwaliteit van de drachtweide is één van de drie belangrijkste pijlers van de vereniging. Hieraan wordt dan ook veel aandacht gegeven, niet alleen landelijk maar ook zeker regionaal.

De NBV is een actieve partner van de [Nationale Bijenstrategie](#) waarbij we als ervaren bijen-, dracht- en lobbykenners ons steentje bijdragen in de verbinding van de vele initiatieven die er in Nederland al zijn. Concreet investeren we binnen de Nationale Bijenstrategie in de opleiding en facilitering van de groenambassadeurs en het verder professionaliseren van onze imkeropleidingen om de imkerkwaliteit en -kennis hoog te houden.

Met het begin van de opleiding en het netwerk [groenambassadeurs](#) is de vereniging een nog relevantere partner geworden op het gebied van biodiversiteitsverbetering van Nederland.

Biodiversiteit is een sleutelwoord in ons denken. Drachtplanten en de bijenweide hebben alle aandacht van de NBV. We ondersteunen en verwezenlijken plannen van de gemeenten, provincies en rijksoverheid. Het betreft hier alle soorten bijen en bestuivers.

We werken onder andere samen met Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, De Vlinderstichting, het Ministerie voor Economische Zaken en Klimaat en het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Het houden van honingbijen is meer en meer een hobby en daarom organiseert de NBV goede vakgerichte cursussen. Kwaliteit staat daarbij voorop. De kwaliteit wordt gegarandeerd door gediplomeerde bijenteeltleraren die door onze commissie onderwijs zijn opgeleid. Deze commissie bestaat uit vrijwilligers met affiniteit en ervaring in het onderwijs.

2. Kennisoverdracht

Kennisoverdracht over de bijenhouderij is één van de pijlers van de vereniging. Het vindt zowel intern in de imkerij plaats door scholing en studiedagen, maar ook extern door ontmoetingen met en voorlichting bij partners en in de vorm van het voorlichten van geïnteresseerd publiek op open dagen en markten.

Het [bijenteeltonderwijs](#) binnen de NBV heeft zich in 2018 verder ontwikkeld. Daaraan heeft de interactie van de commissie Bijenteeltonderwijs met de actieve bijenteeltleraren een positieve bijdrage geleverd. Met behulp van de nieuwsbrief wordt digitaal gecommuniceerd met de leraren bijenteelt. Deze nieuwsbrief is 6 maal verschenen in 2018.

Bijzondere ontwikkelingen in het bijenteeltonderwijs:

- De regeling bijenteelt onderwijs uit 2008 is aangepast.
- Het "handboek praktijk basiscursus bijenteelt" is in het voorjaar uitgegeven.
- Het overzicht van bijenteeltcursussen is geëvalueerd, waarbij met name uitgewerkt is welke cursus aan de orde komt na de basiscursus.
- Er is een begin gemaakt met het samenstellen van een theorieboek dat voor de basiscursus gebruikt kan worden.
- Er is gewerkt aan een examen basiscursus en een werkgroep geformeerd die dit gaat uitwerken met o.a. een praktijkexamen

Zowel bij bijenhouders als bij telers die bestuivende insecten gebruiken bij de teelt van hun gewassen is er in het algemeen sprake van een gebrek aan kennis over dit vakgebied. Bij bijenhouders zien we soms een gebrek aan kennis over de teelt van het te bestuiven gewas. Bij de telers ontbreekt doorgaans kennis over de biologie en eigenschappen van de bestuivende insecten. De commissie Bestuiving heeft zich ingezet om kennis en ervaring over het gebruik van honingbijen en andere insecten voor bestuiving bij gewassen in land en tuinbouw te verbeteren. Op de landelijke Aardbeien-dag in de Brabanthallen in 's-Hertogenbosch is in samenwerking met de ZLTO voorlichting gegeven over het gebruik van bijen voor bestuiving bij dit gewas.

De Landelijke Open Imkerijdagen van 2018 op 14 en 15 juli, werd mogelijk gemaakt door circa 230 NBV afdelingen of individuele imkers die een of twee dagen hun imkerij openstelden voor het publiek. Voorafgaand had de pers ruim aandacht gegeven aan het weekend. Het grootste imkerevenement van Nederland trok een vergelijkbare hoeveelheid bezoekers als in het voorgaande jaar: ca. 30.000.

3. Bijengezondheid

Bijengezondheid is de derde belangrijke pijler van de Nederlandse Bijenhoudersvereniging. Dit jaar was er veel media-aandacht voor de inspanningen van onderzoekers voor een varroa-resistente honingbij. Naast deze ontwikkelingen, was ook de komst van een nieuwe exoot spraakmakend. Informatie rond de komst, bestrijding, vestiging van de [Aziatische Hoornaar](#) en de mogelijke gevolgen voor de imkerij deelden we met u.

In 2018 heeft de commissie zich volop ingezet om een landelijk dekkend netwerk te verkrijgen van Bijengezondheidscoördinatoren (BGC'ers). Daarnaast heeft de nascholingsdag voor Bijengezondheidscoördinatoren plaatsgevonden.

Ook heeft de commissie Bijengezondheid zich in 2018 nadrukkelijk ingezet ten gunste van de ondersteuning van de voorbereiding van de rechtsgang betreffende de kunststraatproblematiek. Deze zaak zal begin 2019 ter zitting door de rechtbank worden behandeld.

De vitaliteit van onze bijenvolken staat onder druk. Oorzaken zijn bijvoorbeeld gebrek aan diversiteit van stuifmeel en nectar, de varroamijt en de bijbehorende virussen, bacteriën en darmparasieten. Daarnaast kennen we ook diverse belagers van broed en raat zoals de kleine en grote wasmot. Recentelijk zijn daar de kleine bijenkastkever en de Aziatische hoornaar als plaag bijgekomen. Ook een verkeerde toepassing van bestrijdingsmiddelen tast de gezondheid van de bij aan.

De NBV-bijengezondheidscoördinatoren helpen imkers om de oorzaak of oorzaken te herkennen en kunnen advies geven.

Op onze themabijeenkomsten en studiedagen komen imkers bij elkaar om nieuwe informatie te horen over een bepaald onderwerp. Maar leren is niet het enige doel. Het gaat ook om het onder elkaar zijn, vooral op de studiedagen. Zo spelen de studiedagen een verbindende rol in onze vereniging. Het gezoom met of zonder koffie begint al vroeg op de dag.

4. De Imkerpraktijk

Samenwerking

We zochten ook in 2018 weer relevante partijen op, zoals Imkers Nederland, maar ook met de verschillende Bijenrassenverenigingen stonden we nauw in contact. Met het Bijkersgilde is het contact in 2018 verder geïntensiveerd voor wat betreft de kwaliteitsverbetering van de Nederlandse bijenproducten.

Immers, de bijenhouderij in Nederland is gebaat bij een goede algemene vertegenwoordiging, optimale omstandigheden voor de teelt van koninginnen en de optimalisatie en waardering van de kwaliteit van de Nederlandse bijenproducten.

Studiedagen

Het thema van de studiedagen van de NBV in 2018 was 'Ruimte voor honingbijen en andere bijen' en sloot aan bij de brede aandacht die er voor bestuivende insecten is.

Voor de wilde/solitaire bij waren twee autoriteiten op dit gebied uitgenodigd: Pieter van Breugel (solitaire bijen specialist) en Ivo Roessink (WUR). Concurrentie tussen de verschillende bijensoorten was voor beiden een invalshoek, waarbij naar voren kwam dat er inderdaad sprake kan zijn van concurrentie, maar dat dit altijd in perspectief gezien moet worden. De rol van de honingbij werd over het voetlicht gebracht door Ben Som de Cerff, Wim van den Oord en Bart de Coo. De keuring van de bijenproducten was, evenals voorgaande jaren, in goede handen van Het Bijkersgilde. Dit jaar werden inzenders op alle locaties in de gelegenheid gesteld om hun potje honing ook op de inhoud te laten keuren. Hiervan werd goed gebruik gemaakt, ondanks de extra bijdrage die hiervoor werd gevraagd.

De respons op de gehouden enquête was meer dan voldoende: 70%. De uitkomsten worden gebruikt om de komende jaren de studiedagen vorm te geven.

Traditioneel in januari vinden de specialistische studiedagen plaats, namelijk die voor koninginnentelers en voor bestuivingsimkers. Bijzonder in 2018 waren de presentaties van Pia Aumeier op de studiedag voor Bestuivingsimkers.

5. Internationale contacten

Samenwerken is van essentieel belang voor de vereniging en de Nederlandse bijenhouderij, ook over de landsgrenzen heen. De NBV hecht hier dan ook veel waarde aan.

Internationale samenwerking krijgt o.a. vorm door de afvaardiging van Arie Kreike in de CopaCogeca (Brussel), maar ook door het contact met de Vlaamse Imkerskoepel KonVIB en via de contacten die de lokale afdelingen in de Duitse grensstreek met hun imkerburen onderhouden. Met name voor de uitwisseling van ziektemeldingen is dit lokale internationale contact zeer essentieel.

Zowel van Nederlandse imkers die op buitenlandse missie gaan, als van buitenlandse organisaties om informatie of bijstand zijn in 2018 weer bij binnengekomen en zijn zo goed mogelijk beantwoord:

- Verzoek uit Rusland voor het geven van trainingslessen. Dit is beantwoord maar heeft niet tot een daadwerkelijke training in Rusland geleid.
- Verzoek uit Botswana om advies rond de inzet van bijen in verband met overlast van olifanten in cultuurgewassen. Dit advies is verstrekt.
Een tweede verzoek om het leveren van oud imkermateriaal is niet kunnen worden ingewilligd.
- Er is een beoordeling gegeven van de haalbaarheid van een PUM-missie.
- Er is geassisteerd in het verkrijgen van literatuur over imkeren in Afrika
- Er heeft succesvol bemiddeling plaatsgevonden voor het leveren van een imker voor een USAID project in Afghanistan.

We streven naar de hoogst haalbare kwaliteit van bijenproducten, honing, was, stuifmeel en propolis. Omdat Nederland te klein is voor gedegen kwaliteitsonderzoek, is het onderhouden van internationale contacten essentieel. Er is veel contact op internationaal en op Europees niveau.

6. werken aan... communicatie

Als vereniging willen we graag laten weten waar we voor staan en wat ons bezighoudt. Communicatie met allerlei doelgroepen – zowel met de leden als met de wereld buiten onze vereniging – is aan de orde van de dag. Vrijwilligers en medewerkers op het kantoor in Wageningen zorgen er samen voor dat leden op de hoogte worden gehouden.

6. Communicatie

Het nieuwsbulletin “Vanuit het bestuur” is ontwikkeld, zodat leden via de ledenraadsleden buiten de vergaderingen om op de hoogte blijven van de bespreek- en besluitpunten van het bestuur.

In april 2018 startte het NBV-bestuur haar rondgang door het land in het project “[NBV 't Land in](#)”. Hierin zijn in 2018 in 3 van de 6 regio's de lokale NBV-besturen ontmoet en zijn visies, ervaringen en wensen uitgewisseld over de bijenhouderij lokaal en landelijk. Het bestuur heeft de ontmoetingen in het land inhoudelijk en in het persoonlijk contact als heel waardevol ervaren. Begin 2019 zullen de laatste 3 regio's worden bezocht waarna een terugkoppeling van de opbrengst en geplande activiteiten aan alle leden zal volgen.

Naast deze georganiseerde bezoeken aan de afdelingsbesturen hebben veel persoonlijke ontmoetingen met imkers, lokale besturen en besturen van gelieerde verenigingen plaatsgevonden.

Natuurgebieden

Imkers en hun bijen zijn van oudsher trouwe bezoekers en gebruikers van de Nederlandse natuurgebieden. We hebben daarom structureel overleg met de natuurbeheerders. Afgelopen jaar zijn diverse overleggen geweest met Staatsbosbeheer en ook met Natuurmonumenten. Uitgangspunten van beide organisaties is: regel de toegang tot natuurgebieden lokaal en in goed overleg. Zijn er problemen meld het dan bij de NBV voor het landelijk overleg met de natuurbeheerorganisaties.

2018 was vanwege droogte geen goed jaar om de heide te bezoeken en imkers bleven dan ook weg. Het feit dat er niet naar de heide gereisd is, is gewaardeerd door de natuurorganisaties omdat zo de lokale solitaire bijen de laatst beschikbare nectar ten volle konden benutten. Naast dit onderwerp, spraken we met hen ook over hun inspanningen om de gebieden voor bestuivende insecten nog aantrekkelijker te beheren (o.a. door sinusmaaien en het optimaliseren van de kennis van de boswachters). In de goede samenwerkingsrelatie met Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten blijven we landelijk en lokaal investeren.

Ondanks de open houding van deze 2 landelijke natuurbeheerorganisaties zijn in 2018 sporadisch meldingen gekomen van imkers die – naar hun inschatting onterecht – geweerd worden uit natuurgebieden van andere beheerders. Voor zover deze zaken niet direct lokaal opgelost zijn kunnen worden, zullen deze meldingen worden geïnventariseerd en zal in 2019 op landelijk niveau een actievere lobby hierop worden ingezet.

Floriade

Op 16 juni 2018 is de intentieverklaring ondertekend waarin de samenwerking is geregeld met de organisatie van de Floriade 2022. De bijdrage van de NBV aan de Floriade zal zich concentreren op twee speerpunten; ‘Bed & Breakfast for Bees’ en de honingbij als ‘huisdier’. Het eerste speerpunt, in lijn met de vorig jaar getekende Nationale Bijenstrategie, bevat thema's als verstedelijking en voedselproblematiek. Met het tweede speerpunt willen we het verantwoord houden van bijen als hobby promoten; passend in een ecologische duurzame en ‘groene’-levensstijl.

Bijenhouden

De redactie heeft zich gericht op een mix van relevante artikelen op het terrein van de teelt, selectie, hommels, drachtplanten, angellose bijen en honingsoorten. De series ‘Bijen op stand’, ‘Goed geschoten’ en ‘Interviews’ gaven het blad weer een extra aanzien. De voorbladen met knallende foto's waren opnieuw eye-catchers, waarmee het blad pregnant in opmaak scoorde. Het blad mag zich verheugen in een positieve waardering. Dit blijkt ook uit het nauwelijks ontvangen van negatieve ingezonden stukken.

Studiedagen en enkele symposia werden bijgewoond en verslaglegging van deze bijeenkomsten in Bijenhouden vond plaats. Zoals ook in andere jaren zijn de richtprijzen voor de verhuur van bijenvolken bij de diverse teelten gepubliceerd in het blad Bijenhouden.

Het kunnen blijven verschijnen van het blad Bijenhouden is als stabiele factor van eminent belang voor de NBV. Het is niet alleen het visitekaartje naar buiten maar ook een voortgaande informatiebron voor de imkerij en een platform voor het uitwisselen van meningen en ideeën waar de NBV in de toekomst mee te maken heeft. Het is in dit verband goed om zich te realiseren dat het werk van de redactie, bestaande uit goedwillende en hardwerkende mensen, onder druk staat en de vraag een keer zal komen in hoeverre het redactiewerk in de toekomst nog wel als vrijwilligerswerk voortgezet kan worden. Er zijn gesprekken intern gevoerd om de efficiency van het publicatieproces te verhogen, vooral ook door na te gaan of de taken goed verdeeld zijn. Ook zal gekeken worden naar de bezetting van de redactiecommissie, omdat wij, vergeleken met bijvoorbeeld het imkerblad van onze zuiderburen het werk met de helft van de mensen doen.

7. Ondersteuning achterban

De landelijke vereniging biedt haar leden tastbare zaken zoals het blad Bijenhouden, maar talrijker zijn de zaken die niet direct zichtbaar of tastbaar zijn, zoals belangenbehartiging, kennis en de voordelen van de “geborgenheid” in de vereniging.

Als grootste Nederlandse imkersvereniging zijn we een vast en veelgevraagde vraagbaak en vertegenwoordiger van de Bijenhouderij in Nederland. Dagelijks beantwoorden we immers vele telefoontjes en e-mails over algemene zaken rond (honing)bijen en worden we uitgenodigd als expert of belangenbehartiger bij lokale, regionale of nationale bijeenkomsten. Het is in 2018 weer gelukt om aan deze verzoeken te voldoen en de belangen van de imkerij te vertegenwoordigen.

Vele leden van de vereniging zetten zich als vrijwilliger in om het bijenhouden onder de aandacht van het publiek te brengen. Zij vormen de actieve achterban, ondersteund door de landelijke organisatie.

Concreet is deze vertegenwoordiging van de imkerij in 2018 onder andere uitgevoerd door de participatie in de verkenning Honingprogramma 2019-2020, het begeleiden van de rechtsgang kunststraatproblematiek, het vertegenwoordigen van de bijenhouderij in de Kennisimpuls Bestuivers en het faciliteren en financieren van het landsdekkende netwerk Bijengezondheidscoördinatoren. Als vereniging hechten we er echter zeer aan om – naast de verantwoordelijkheid die wij hebben om voor alle imkers in Nederland bepaalde faciliteiten te bieden – ook onze leden nadrukkelijker te waarderen en belonen voor hun betrokkenheid en investering in de vereniging. Naast alle informatie die er dan ook openbaar beschikbaar is, zijn wij eind 2018 gestart met MijnNBV, een deel van de website dat alleen toegankelijk is voor leden. Hier vindt u kennis, kortingscodes voor onze webshop (www.bijenhouderssupport.nl) en besloten verenigingsinformatie. Dit ledenportaal zal in 2019 verder ingericht en gevuld worden.

Commissies en vrijwilligers

De commissies bestaan voornamelijk uit vrijwilligers vanuit de vereniging, soms aangevuld met externe specialisten. In iedere commissie is een bestuurslid van het NBV-bestuur vertegenwoordigd. De commissies ontvangen ondersteuning vanuit het bureau voor wat betreft de uitvoering en organisatie van activiteiten binnen de vereniging.

In 2018 is een intensivering voorgenomen van de samenwerking tussen bureau, bestuur en commissies. Hierbij zal de visie van het bestuur, de specialistische kennis van de commissies en de professionele kennis van het bureau rond toepasbaarheid van zaken binnen en buiten de vereniging ten opzichte van elkaar geoptimaliseerd worden.

In 2018 telde de vereniging 10 commissies:

1. **Bestuiving**
Robert Schuurmans, voorzitter per oktober 2018
Joep Verhaegh, voorzitter tot oktober 2018
Christ Smeekens, secretaris
Johan Calis, lid
Roeland Segers, lid
vacature, lid
Leendert Kamerling, lid, NBV-bestuur
2. **Bijengezondheid**
Wilfred Muis, voorzitter, NBV-bestuur
vacature, penningmeester
Marcel Simon, secretaris
Jan-Piet Frens, lid Jan Kruit, lid
Roel Paauwe, lid
Rob Veldhuizen, lid
3. **Bijenteeltonderwijs**
Wim van den Oord, voorzitter
Marie José Duchateau, vicevoorzitter
Mari van Iersel, secretaris
Herman Radstake, penningmeester
Eric van Oijen, lid
Klaas Sluiman, lid (afgetreden eind 2018)
Jos Römgens, lid
Bart Keijser, lid (aangetreden 2018)
Maayke Duthil, lid (aangetreden 2018)
Wilfred Muis, NBV-bestuur
Marga Canters, NBV-bureau
4. **Communicatie**
Jan Schrage, voorzitter, NBV-bestuur
Kees van Heemert, hoofdredacteur Bijenhouden
Wim Joosten, forum
www.bijenhouden.nl
Ben Som de Cerff, Bijenblog
Frank Moens, NBV-bureau
Laura Tinholt, NBV-bureau
5. **Koninginnenteelt**
Gert Jan Schreuder, voorzitter
Piet Verkooijen, penningmeester
Marie José Duchateau, lid
Henk Kok, lid
Vereniging Carnica Imkers
Buckfastbelangen Verenigd
6. **Floriade**
Daphne Witzel, voorzitter
Hajo Witzel, NBV-projectleider
Ivar Dobber, lid
Nuray Gül, lid
Martin Potappel, lid
Jan Schrage, lid, NBV-bestuur
Bert Willigenburg, lid, NBV-bestuur
Mark Spetter, lid
Barry Fokker, lid
Matthieu Minguet (afgetreden eind 2018)
Maurice van Beek, lid
Niels van Gog, lid
7. **Redactie Bijenhouden**
Kees van Heemert, voorzitter & penningmeester, hoofdredacteur
Sarah van Broekhoven, eindredacteur
Richard de Bruijn, fotoredacteur
Wietse Bruinsma, redacteur
Bart de Coo, redacteur
Henk van der Scheer, redacteur
Caroline van der Laan, redacteur
Huib Beeker, redacteur
Marga Canters, redactiesecretaris
NBV-bureau
8. **Landelijke Open Imkerijdagen**
Wim Oerlemans, voorzitter
Henk van Berkel, lid
Albert Kerklaan, lid
Frank Moens, NBV-bureau
Laura Tinholt, NBV-bureau
9. **Internationaal**
Leendert van 't Leven, voorzitter
Klaas W. van der Lee, secretaris
Bert Willigenburg, lid – NBV-bestuur
Wietse Bruinsma, lid
Robert Jahn, lid
Rita Joldersma, lid
Ernst de Jonge, lid
Frank Leenen, lid
10. **Studiedagen**
Jan Schrage, voorzitter, NBV-bestuur
Henk Buter, lid Beilen
Jaap Smit, lid Beilen
Annet Kunneke, lid Boskoop (afgetreden 2018)
Henk Mezger, lid Boskoop (treedt af begin 2019)
Aat Rietveld, lid Breda
Wim Backx, lid Breda
Eckhardt Sambeth, lid Limburg en notulist
Hein Kohlmann, lid Limburg
Anuska Prast, lid Limburg (aangetreden 2018)
Bert Willigenburg, lid, NBV-bestuur

Bovenstaande betekent dat de NBV commissie Studiedagen voor de locatie Boskoop op zoek is naar (twee) nieuwe leden.

Ledenraad

In 2018 is de [Ledenraad](#) een eerste volledig jaar in functie geweest.

De ledenraad startte met [38 ledenraadsleden](#); er waren 2 vacatures. In 2018 zijn er enkele ledenraadsleden afgetreden en hebben we een aantal nieuwe leden mogen verwelkomen. Het aantal plaatsvervangers van 27 is constant, maar is dus niet op volle sterkte.

2018 kenmerkte zich door het inregelen van de nieuwe besturingsstructuur. Waar de eerste vergadering nog in het teken stond van juridische aspecten zoals de gewijzigde statuten en het huishoudelijk reglement en procesmatige voorwaarden zoals de wijze van indiening van agendapunten, zijn de volgende vergaderingen snel inhoudelijk van aard geworden. Vastgestelde [notulen](#) van de Ledenraad zijn digitaal na te lezen.

Naast de controlerende taak hebben ledenraadsleden zich ook ingezet in de verbinding tussen leden, afdelingen en het bestuur. Dit heeft onder andere vorm gekregen in het bezoeken van afdelingen en het indienen van agendapunten van leden voor de vergaderingen, maar ook het vervullen van actieve rollen in het project "NBV 't Land in" en het vertegenwoordigen van de vereniging op regionale evenementen.

Bestuur

Bert Berghoef, voorzitter (aangetreden maart)

Bert Willigenburg, penningmeester

Marleen Boerjan, secretaris

Wilfred Muis, lid

Jan Schrage, lid

Vincent Sterring, lid (afgetreden juli)

Leendert Kamerling, lid

Jan Bruurs, lid, penningmeester per 2019 (aangetreden maart)

Guido Reijnen, lid (aangetreden maart)

Nadine Schalk, lid (aangetreden maart, afgetreden september)

Per september 2018 wordt het bestuur ondersteund door verenigingsmanager Nadine Schalk. Zij is met het bureau en het bestuur gestart processen, service en dienstverlening te optimaliseren zodat de NBV een professionaliseringsslag kan maken.

In december 2018 heeft het bestuur een concrete aftrap gedaan voor het bepalen van een missie en visie van de vereniging die bestendig is voor de komende jaren, om in 2019 concreet te kunnen gaan werken aan het strategisch beleidsplan 2020-2025.

Bureau

Marga Canters, redactiesecretaris, onderwijs, ledenadministratie, front office

Frank Moens, projectleider communicatie

Laura Tinholt, bureausecretaris

Gerda Veen, financiële en ledenadministratie (in dienst per december 2017)

Riet Oostendorp, financiële administratie (uit dienst vanwege pensioen per maart 2018)

Nadine Schalk, verenigingsmanager (in dienst per september)

Binnen het bureau is begin 2018 sprake geweest van een personele wissel op het moment dat Riet Oostendorp na een dienstverband van ruim 40 jaar, met pensioen gegaan is. Haar opvolger, Gerda Veen, heeft na een inwerkperiode de financiële administratie van haar overgenomen.

In 2018 heeft het bureau hard gewerkt om de veranderende organisatie (bestuurswijziging, en bestuurswissel) en de dynamiek van de groeiende vereniging goed te begeleiden. Hoewel er enige maanden sprake is geweest van onderbezetting vanwege ziekte, heeft het bureau haar waarde en kracht laten zien in de onverminderde kwaliteit en kwantiteit van dienstverlening aan vrijwilligers, commissies, afdelingen en leden.

Het bureau heeft daarbij 2018 benut voor het bezinnen op de doorontwikkeling van hun positie. Het werkplan 2019 toont daarbij de eerste stappen in de veranderende dienstverlening. Het bureau, dat zeer compact is qua omvang, zal in 2019 verder toewerken naar het vergroten van de doelmatigheid door het beschouwen en verduurzamen van bestaande procedures en het nog nadrukkelijker inzetten op het vergroten van de capaciteit voor het begeleiden van de vereniging in de omgevingsgerichte activiteiten.